

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

9. An Monialis, seu Religiosus cum licentia sui Prælati possit facere amico, seu cognato corporalia magni valoris, vel picturam, & non incidere in pœnas hujus constitutionis? Et an doctrina hujus ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76429)

eum Ioan. de la Cruz de *statu Relig. lib. 1. capit. 3. dub. 5.* quod donatio indirecta in hoc decreto Clementis VIII. vetita dicitur, v.g. si Religiosus mutuet animo non repetendi mutuum. Vel dicendum tertio cum Sanchez, & Cenedo, *loc. cit.* illa verba, *directe, vel indirecte*, apponi, vt Religiosi intelligant: vt, cum Hispanè dicitur: [Ni os palle por el pensamiento el hazer esso.] Ex his patet responso ad primum argumentum.

5. Ad secundum respondetur cum Cenedo: [Que en aquella ley se induce vna tacita acceptacion, porque el mandar, que lo de à l'otro, importa, y suppone, que ya fue adquirida la cosa para aquel que mando darla.] Iustio enim, vt alteri detur, importat rem prius iubenti esse acquisitam & verbum, *iubere*, importat necessitatem, vt notat Alb. ricus in *suo Diction. verb. iubere*, & constat ex l. 1. ff. *quod iussu*. Sed in nostro casu non iubetur, sed rogatur, ita vt, quemadmodum *suprà* diximus, possit secularis rogatus rem illam non dare; ergo, &c.

6. Ex his apparet me olim rectè respondisse, Monialem, quæ rogauerat matrem, vt daret alteri certam pecuniarum summam, non nomine ipsius Monialis, sed nomine suo; non fregisse votum paupertatis, neque prohibitionem Clementis VIII. de largitione indirecta munerum. Et ita tunc senserunt multi Viri docti ex nostra Religione, & Societate IESV à me de hac re consulti.

RESOL. IX.

An Monialis, seu Religiosus cum licentia sui Superioris possit facere amico, seu cognato Corporalia magis valbris, seu picturam, & non incidere in penas huius Constitutionis?

Et an doctrina huius questionis non sit applicanda, quando Religiosus facit primo picturam v. g. sumptibus Monasterij? Ex part. 1. tractat. 6. Resol. 6.

Sup. hoc in §. 1. Ref. seq. & infra in Ref. 61. §. 3. cur. sim. ad lin. 6.

Negatiuè forsitan aliquis respondebit: quia, quidquid acquirit Monachus ex sua arte, vel industria, acquirit Monasterio ergo, &c. Secundò, qui nequit dare, nec gratis potest remittere, sed Religiosus, & Monialis non possunt dare; ergo neque remittere.

2. Sed ego cum Bonacina in *tract. var. diff. 3. punct. 1. n. 5.* Scortia in *Bull. Pont. epit. 158. theor. 396.* Ioanne Valero *vbisup. n. 66. & seq.* affirmatiuam sententiam sustinendam esse puto. Dico igitur, quando ad faciendas illas res amicus, seu consanguineus submittit omnia necessaria, & eius sumptus de licentia Prælati efficiuntur; vel cum, antequàm fiant, Prælati dat licentiam, vt fiant pro tali amico; tunc licet necessaria accipiantur à Monasterio, posito quòd sint parui valoris; puto, in vtroque casu Religiosum, seu Monialem posse gratis efficere illam picturam, seu corporale, vel aliam rem. Et ratio est: quia tunc non agitur de alienanda, seu donanda re, quæ sit Monasterij; sed tantum agitur de non acquirendo, quo in casu Prælati potest præiudicare Monasterio, vt communis fert Doctorum sententia, & probat Sanchez de *matrim. tom. 1. lib. 6. disp. 4. n. 13.*

3. Secundò probatur: quia Clemens VIII. in ista Bulla prohibet tantum largitionem munerum de pecuniis, vel alijs rebus iam Monasterio acquisitis, & decernit esse faciendam restitutionem de muneribus contra hanc Constitutionem factis: sed cum restitutio supponat ablationem, & in casu,

de quo agimus, nulla fiat ablatio pretij illius rei, quæ gratis efficitur, cum nunquam datum fuerit, nec debeat: ergo de hoc genere liberalitatis, & muneris non intellexit Pontifex in ista Bulla, aliquid prohibere.

4. Ad primum argumentum respondetur, verum esse, quidquid acquirit Monachus, Monasterio acquirere: sed nego, opera faciendâ ab ipsis Religiosis non posse confici gratis, de licentia tamen sui Superioris, impensis alienis. Et ratio est: quia erga talia opera nullum ius acquiritur Monasterium habet, antequàm efficiantur; nec habet ius ad rem, quia non adhuc sunt in rerum natura; & idè in talibus potest (vt diximus) Superior ipsi Monasterio præiudicare.

5. Sic etiam responderi potest ad secundum argumentum dicendo, tunc qui nequit donare, non posse gratis remittere, quod debetur, quando aliquid est debitum: sed in nostro casu est diuersa ratio: nam nos loquimur de remissione illius, quod adhuc non debetur, & sic est casus alienus. Notandum est tamen, doctrinam huius resolutionis non esse applicandam, quando Religiosus facit primo picturam, v. g. sumptibus Monasterij; nam in hoc casu verum est, non posse Monachum rem illam nulli valoris, etiam de licentia Superioris, donare, quia tunc res illa est ipsius Monasterij, quod iam habet ius acquiritum erga ipsam, & idè sic faciendò, & donandò, contrarietret huic Bullæ.

RESOL. X.

An Regularis faciens picturam, vel aliquid aliud pro amico frangat votum paupertatis?
Et alia notabilia circa hoc adducuntur in textu huius Resolutionis. Ex part. 7. tract. 11. & Milic. 2. Ref. 17.

Hanc questionem nouissimè petrauit Cardinalis de Lugo de *iuss. & iur. tom. 1. disp. 3. sect. 8. n. 149.* & me citato, qui negatiuam sententiam docuit in *tom. 1. tract. de Pauper. Relig. resol. 6.* asserit admittendam esse si ante opus factum ex primaria intentione fiat ad petitionem illius, non verò si fiat ab ipso Religioso cum intentione dandi illam picturam tali personæ. Ratio autem, in qua id fundari debet, hæc est: quia sicut *suprà* diximus, posse Religiosum absque licentia acceptare obsequium sibi ab alio præstitum; ita potest implere Religiosus absque præiudicio paupertatis alteri inferuire, & suâ operâ ei gratis exhibere. Sic potest centibus altero dictante scribere pro ipso codicem, vel librum magnum, qui liber magni pretij esset: tunc autem liber ipse, nunquam est in dominio scribentis, sed Religiosus accommodat, & exhibet suam operam alteri, qui in ea scriptione inferuit, & eius nomine scribit, atque ideo nihil sibi acquirit, sed totum acquiritur domino, qui Religiosi opera vtitur ad faciendum sibi illud opus. Similiter ego poterit Religiosi opera vtî ad faciendam imaginem, vel statuum, quæ non acquiruntur artificio, sed illi, cui Religiosus quasi eius seruus, vel operarius gratuitus laborat. Hæc Emin. Cardinalis de Lugo.

2. Sed acutissimus Caramuel in *Reg. D. Benedicti, disp. 59. resol. 8. num. 859.* si suis difficultatem exponit, & me etiam citato affirmatiuam sententiam tenet sine illâ limitatione apposita à Cardinali Lugo, sed ait: non procedere quoad Religiosos laicos, nam ipse differentiam ponit inter Aurificem Monachum, & Conuersum Aurificem, quòd Conuersus quæ Aurifex est Conuersus: alius verbò non